

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/136/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203704
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Vanca
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7813203704.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Vancu a členov senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a JUDr. Gabriely Varhalíkovej v právnej veci navrhovateľa: CD U., s.r.o., K. vězňů XXXX/XX, J. Město, K. 1, Česká republika, IČO: XXX XX XXX, zastúpeného P. K., s.r.o., so sídlom A. 4, G., IČO: XX XXX XXX, proti odporcovi: S. N., nar. X.X.IXXX, Q. XXX, o zaplatenie 520,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 5C/151/2013-58 z 27.10.2014 a o čiastočnom späťvzatí návrhu jednomyseľne takto

rozhodol:

Pripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu žalobcu vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku, rozsudok v tejto časti **zrušuje** a konanie **zastavuje**.

V zamietavom výroku rozsudok **potvrdzuje** a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti napadnutý rozsudok **zrušuje**, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec **vracia** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 520,00 eur spolu so 6 % ročným úrokom od 21.9.2013 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,73 eur, všetko v lehote 3 dní do právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, súčasne rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil tým, že navrhovateľ podal návrh na uplatnenie pohľadávky v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom sa domáhal zaplatenia zmenkovej sumy vo výške 520,00 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 6. apríla 2009 na zmenkovú sumu 520,00 eur pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 30. októbra 2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s denným úrokom 0,25 % od 30. októbra 2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, vystaviteľ doposiaľ neposkytol žiadnu úhradu. Zmenková listina bola opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. K návrhu pripojil zmenku (fotokópia založená v spise, originál uložený na tunajšom súde). Uviedol, že nežiada ústne nariadenie pojednávania.

Súd prvého stupňa zistil, že navrhovateľ je zahraničnou právnickou osobou so sídlom na území Českej republiky, odporca je fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky a žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je aj jej platobné miesto. Uzavrel, že právomoc súdu na rozhodovanie v tejto veci je daná ustanovením čl. 2 ods. 1 Nariadenia rady ES č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa čl. 2 ods. 1, čl. 4 bod 1, čl. 5 ods. 1 až 3, čl. 7 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a konštatoval, že v súlade s čl. 5 ods. 2 citovaného nariadenia bolo doručované odporcovi na odpoveď vzorové tlačivo „C“, odporca sa k veci nevyjadril.

Nárok zo zmenky uplatnený navrhovateľom posúdil súd prvého stupňa podľa § 5 ods. 1 až 3, § 10 ods. 1 a 2, § 12 ods. 1, § 13 ods. 1 a 2, § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. b/, § 17, § 48 ods. 1, § 75, § 76 ods. 1 až 4 a § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového, § 2 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že zmenka je listinný cenný papier, ktorý môže slúžiť ako zaistenie peňažného záväzku a zmenku možno uplatniť až potom, čo povinnosť na základe pôvodného peňažného záväzku nebola splnená. Uviedol, že zmenku možno prevádzať rubopisom (indosamentom), ktorým je písomné vyhlásenie zmenkového veriteľa, teda majiteľa zmenky (indosanta), na rube zmenky alebo na jej privesku, v ktorom indosant vyjadruje svoj úmysel previesť zmenku, určí indosatára, teda nového majiteľa zmenky a obsahuje podpis indosanta. Zdôraznil, že takýmto prevodom práv zo zmeniek indosatár nadobúda právo zo zmenky, nie však právo predchádzajúceho majiteľa. Súd prvého stupňa poukázal na to, že v čase vystavenia zmenky dňa 6. apríla 2009 bolo možné zabezpečenie úverového vzťahu vystavením zmenky, čo však v súčasnosti podľa platných právnych predpisov už možné nie je. Zo zmenky vyplynulo, že miestom jej vystavenia bola Rožňava. Odporca ako vystaviteľ zmenky sa zaviazal v zmenke: „zaplatím na túto zmenku pri predložení na rad: K., s.r.o., IČO: XX B. XXX, K. XX, XXX 09 G., zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka číslo XXXXX/B“; sumu päťstodvadsať eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 30. októbra 2009, splatné: K., s.r.o., K. XX, XXX XX G.; „bez protestu“; „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že indosovaním zmenky došlo k situácii, kedy zmenka stratila charakter zabezpečovacej zmenky a stala sa zmenkou na platenie. Preto podľa § 17 Zákona zmenkového a šekového nastala právna situácia, ktorá umožňovala odporcovi ako žalovanému zo zmenky robiť majiteľovi zmenky námietky, ale len vtedy, ak odporca ako zmenkový dlžník preukáže, že nový majiteľ zmenky konal v čase nadobúdania zmenky vedome na jeho škodu. Konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by odporca od vystavenia zmenky, ani po jej indosovaní vzniesol nejaké námietky proti zmenke, preto zmenku a záväzky zo zmenky posudzoval podľa Zákona zmenkového a šekového. Súd prvého stupňa zdôraznil, že podľa § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vystavenia zmenky, sa zakazovalo splniť dlh zmenkou alebo šekom, dlh bolo možné iba zabezpečiť zmenkou, a to maximálne vo výške aktuálnej istiny nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru. Zmenku prijatú alebo vyplnenú veriteľom v rozpore s týmto zákonným obmedzením veriteľ nemohol prijať a bol povinný takúto zmenku dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. To platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Súd prvého stupňa poukázal na to, že navrhovateľ predmetnú zmenku nadobudol indosamentom, stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže podľa § 48 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového postihom žiadať od odporcu zaplatenie zmenkovej sumy, 6% úrokov odo dňa splatnosti zmenky a požadovať odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy. S poukazom na ustanovenie § 5 a § 77 ods. 2 Zákona zmenkového a šekového súd prvého stupňa uviedol, že v zmenkách na videnie môže vystaviteľ zmenky ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V predmetnej zmenke bola úroková miera uvedená sadzbou 0,25% denne, teda 91,25% ročne. Súd prvého stupňa uviedol, že Zákon zmenkový a šekový výšku tejto úrokovej miery neupravuje a ponecháva to na vystaviteľa zmenky, podľa § 39 Občianskeho zákonníka však súd prvého stupňa skúmal, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon - zápis na zmenke v rozpore s dobrými mravmi, a teda či nie je takýto úkon neplatný.

Zmenkový úrok a úrok z pôžičky alebo úveru plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky a musí byť primeraný, podľa záveru súdu prvého stupňa však za primeraný nemožno považovať ročný úrok, ktorý sa v rovná dlžnej istine alebo ju prevyšuje. Poukázal na to, že podľa údajov zistených z internetovej stránky NBS v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri

spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14% ročne, dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, t. j. 91,25% ročne, teda túto sadzbu viacnásobne prevyšuje. Súd prvého stupňa preto takúto úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi, v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a preto žalobu v časti o zaplatenie úrokov 0,25% denne zamietol.

Súd prvého stupňa zaviazal odporcu na zaplatenie zmenkovej sumy a 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, v prejednávanej veci odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu odporcovi z dôvodu, že navrhovateľ nepredložil dôkaz, kedy pred podaním návrhu predložil zmenku odporcovi k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj uplatnenie práva zo zmenky na súde, preto navrhovateľovi priznal 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu odporcovi a v prevyšujúcej časti návrh o zaplatenie 6% úrokov zo zmenkovej sumy zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože navrhovateľ bol v konaní čiastočne úspešný čo do priznanej zmenkovej istiny 520,00 eur a zmenkovej odmeny, bol však neúspešný v časti nepriznaného zmenkového úroku 0,25% denne z dlžnej sumy, čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Odvolaním napadol výrok, ktorým súd prvého stupňa zamietol zmenkový úrok 0,25% denne zo zmenkovej sumy, výrok, ktorým súd zamietol 6% ročný úrok do dňa doručenia žalobného návrhu odporcovi a výrok o nepriznaní náhrady trov konania navrhovateľovi. Odvolanie odôvodnil tým, že konanie na súde prvého stupňa má vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a účastníkovi konania sa postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že predmetnú zmenku vystavil odporca, ktorú dobrovoľne podpísal a sadzba zmenkového úroku 0,25% denne napísaná na zmenke bola odporcovi známa v čase vystavenia zmenky. Navrhovateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré konštatovali, že z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení na zaplatenie a vymáhanie preukazovať, že odporca zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Táto nespornosť záväzku odporcu zo zmenky sa vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, teda aj na zmenkový úrok. Ďalej navrhovateľ citoval z viacerých rozhodnutí okresných súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach a z rozsudku Krajského súdu v Nitre, ktorý vyslovil, že zmluvná pokuta vo výške 0,25% za každý deň omeškania nie je neprimeraná vzhľadom na účel, ktorý zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút zabezpečuje. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu plateniu záväzku a zároveň má sankčný charakter, lebo dlžníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť, trestá v podobe ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške.

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že nie je správny ani záver súdu prvého stupňa, ak nepriznal navrhovateľovi 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, ale priznal tento úrok až odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu v tejto veci odporcovi. Uviedol, že súd prvého stupňa nedoručil navrhovateľovi vyjadrenie odporcu na tlačive „C“, čím zmaril navrhovateľovi možnosť vyjadriť sa v konaní pred súdom prvého stupňa, a preto ak odporca tvrdí, že predložené doklady o úhradách predstavujú platby na zmenku, navrhovateľ žiadal, aby odporca toto svoje tvrdenie v konaní preukázal, a to tým, že preukáže, že zmenka bola v čase jednotlivých úhrad už splatná, teda že bola odporcovi predložená na platenie. Ďalej uviedol, že nie je mu známe, aby niektorý z účastníkov konania splatnosť zmenkovej pohľadávky tohto konania spochybňoval. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie aj odporca. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok sp.zn. 5C/151/2013 - 58 v plnom znení a nepriznal navrhovateľovi ani náhradu trov konania. Uviedol, že súd prvého stupňa nezistil skutkový stav veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nakoľko Okresný súd Rožňava exekučné konanie dňa 7.4.2011 sp.zn. 4Ex/721/2010-17 uznesením zastavil, vo veci sa už nemalo konať. Na základe toho, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 6.4.2009, na zmenkovú sumu 520,00 eur. Takže podľa toho je nadobúdateľom aj uznesenia, ktoré vydal Okresný súd Rožňava

1.4.2009 sp.zn. 4Ex/721/2010-17, ohľadne zastavenia exekúcie a tak isto aj náhrad trov konania, ktoré súd navrhovateľovi nepriznal. Indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrená doložkou na platenie predložiť v lehote 4 rokov, ktorá skončila 6.4.2013 a ako indosatár jej nadobúdateľ toto právo nevyužil a stratil platnosť plnenia. V zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka, je všeobecná premlčacia doba 3 ročná, ak sa jej dlžník bude domáhať a vznesie námietku premlčania, súd nemôže veriteľovi priznať pohľadávku.

Odvolanie navrhovateľa bolo odporcovi doručené dňa 27.1.2015, vyjadrenie k odvolaniu nepodal.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že vo svojom návrhu si uplatnil nárok zo zmenky. Teda predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb. dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Navrhovateľ je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené.

Navrhovateľ poukázal na ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového, z ktorého vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporca, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Obo/3/2008 z 22. októbra 2008, z ktorého vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli odporcu) prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený odporcu na nich ani upozorniť (ust. § 5 ods. 1 O.s.p.).

K otázke zmenkového úroku navrhovateľ uviedol, že odporca zmenku podpísal dobrovoľne, išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Odporca teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku súhlasil.

Navrhovateľ má za to, že predmetom tohto konania nie je nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale výlučne nárok uplatnený zo zmenky. Teda odporca vzniesol námietky k inému právnemu vzťahu, než je predmetom tohto konania, a preto sú tieto námietky irelevantné a súd na ne nemôže v tomto konaní prihliadať. V tejto súvislosti dal do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 25Cdo/1839/2000 zo dňa 22.8.2002.

Vo vzťahu k námietkam odporcu navrhovateľ poukázal predovšetkým na abstraktnosť a samostatnosť záväzku odporcu za zmenku zaplatiť a absenciu akcesority k inému záväzku. Zároveň uviedol, že uplatnená pohľadávka zo zmenky nie je premlčanou. Premlčacia doba môže začať plynúť až odo dňa splatnosti zmenky, nie od momentu jej vystavenia. Odporca vystavil zmenku ako tzv. vistazmenku, teda jej splatnosť nastáva predložením na platenie. Doložka na zmenke „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu podľa ust. § 34 ods. 1 tretia veta Zákona zmenkového a šekového. Z uvedeného je zrejmé, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť je ju možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia. Premlčacia doba tak začína plynúť až v momente predloženia zmenky na platenie. Ku dňu podania návrhu na uplatnenie pohľadávky na súde nebol nárok zo zmenky premlčaný, pretože odo dňa predloženia zmenky na platenie neprešla dlhšia doba ako 3 roky. Preukázanie skutočnosti, že nastalo premlčanie uplatneného nároku zo zmenky je na strane odporcu.

Zároveň navrhovateľ doplnil svoju právnu argumentáciu o uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu.

Odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa a odporcu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., pretože nejde o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, na prejednanie ktorého by bolo potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, avšak odvolanie odporcu je potrebné považovať za dôvodné.

Odvolací súd sa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej (zamietajúcej) časti. Na doplnenie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a k odvolaniu navrhovateľa a odporcu odvolací súd uvádza nasledovné:

Odvolací súd považuje v tomto konaní za nesporné, že na prejednávanú vec je potrebné aplikovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Neznamená to však, že ak navrhovateľ predložil v tomto konaní ako jediný listinný dôkaz prvopis zmenky, že súd podľa čl. 4/4 Nariadenia, ak sa domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ nie sú dostatočne jasné, alebo primerané a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, že nemôže navrhovateľovi uložiť doplniť informácie alebo dokumenty v lehote určenej súdom. Na tento účel vnútroštátny súd použije vzorové tlačivo B, ktoré je uvedené v prílohe II tohto Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007. Podľa čl. 5/1 tohto Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné, avšak súd môže nariadiť aj ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Preto súd prvého stupňa v tomto konaní o vydanie rozsudku môže od navrhovateľa požadovať okrem predloženej zmenky aj iné listinné dôkazy.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vo veci postupoval správne, keď podľa čl. 4 bod 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, zaslal navrhovateľovi tlačivo „B“, ktoré tvorí prílohu č. 2 tohto nariadenia, teda tlačivo o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky s výzvou predložiť súdu doplňujúce informácie a dokumenty, ak sa domnieval, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ v návrhu na začatie konania nie sú dostatočne jasné alebo primerané alebo uplatnená pohľadávka sa nezdá byť zjavne neopodstatnená.

Navrhovateľ na túto výzvu v tlačive „B“ reagoval písomným podaním z 30.09.2013, v ktorom uviedol, že ako navrhovateľ poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky a za tým účelom navrhovateľ predložil súdu originál zmenky, preto nie je zo strany navrhovateľa čo doplniť alebo opraviť. Uviedol, že ako navrhovateľ si uplatnil v tomto konaní majetkové právo zo zmenky a nie z pohľadávky, disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného predložiť alebo oznámiť súdu. Preto nemá dostatočne presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku.

Odvolaciemu súdu aj súdu prvého stupňa z ich rozhodovacej činnosti je známe, že obchodná spoločnosť K. s.r.o., K. XX, G. ako remitent (osoba, ktorej sa malo platiť zo zmenky) uvedená na predmetnej vlastnej zmenke, poskytovala a poskytuje spotrebiteľské úvery a vedie množstvo súdnych a exekučných sporov na súdoch v Slovenskej republike o vymáhanie peňažných pohľadávok zo spotrebiteľských úverov. Na zabezpečenie týchto pohľadávok zo spotrebiteľských úverov vystavovala a prijímala zmenky, ktoré mali zabezpečovaciu funkciu k jeho pohľadávkam zo spotrebiteľských úverov voči spotrebiteľom podľa § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v období od 1.8.2008, kedy tento Zákon o spotrebiteľských úveroch umožňoval zmenkou zabezpečiť nároky zo spotrebiteľských

úverov. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov s účinnosťou od 2.4.2010 neumožňuje, aby zmenka mala vo vzťahu k spotrebiteľským úverom ani platobnú, ani zabezpečovaciu funkciu. Predmetná zmenka však bola vystavená 6.4.2009, čo znamená, že mohla byť vystavená iba na zabezpečenie dlhu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie na platenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že Zákon zmenkový a šekový je osobitnou právnou úpravou, ktorá má prednosť pred všeobecnými právnymi predpismi, teda pred Obchodným zákonníkom aj Občianskym zákonníkom, pretože zmenkové právo patrí do oblasti súkromného práva, kedy ingerencia štátu a súdu má len jeden cieľ a to ochranu individuálnych záujmov a nie záujmov verejných. Základnou súkromnoprávnou normou, ktorá sa používa aj na záväzkové vzťahy, ak nie sú osobitne upravené v Zákone zmenkovom a šekovom, je Občiansky zákonník a Obchodný zákonník. Samotná abstraktnosť zmenky neumožňuje, aby zmenkovo zaviazaná osoba sa bránila tým, že bola pri podpise zmenky uvedená do omylu, spočívajúcom v neznalosti zmenkovo-právnych vzťahov, z neznalosti práva alebo z nepochopenia obsahu zmenky. Táto neznalosť nemôže byť ospravedlnením dlžníka zo zmenky.

Zásada abstraktnosti zmenky však môže byť prelomená vtedy, ak pôjde o konanie úplne zakázané - v rozpore so zákonom. V takom prípade neplatnosť zmenky sa nezakladá na omyle, ale na rozpore zmenky s právom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Súd preto v konaniach, kde sú uplatňované práva veriteľov zo spotrebiteľských zmlúv vrátane spotrebiteľských úverov na základe prvopisu zmenky, má podľa § 39 Občianskeho zákonníka skúmať, či uplatnenie práv veriteľa zo zmieniek nie je konaním, ktoré je v rozpore s právom podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákonov na ochranu spotrebiteľa, ak spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a preto by takéto neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka boli neplatné. Zvlášť podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, ak sa predmetnou zmenkou požaduje od odporcu ako spotrebiteľa v prejednávanej veci zmenkový úrok 0,25 % denne, čo predstavuje 91,25 % ročný úrok, ktorý je uvedený priamo na zmenke.

Odvolací súd poukazuje aj na Smernicu rady Európskej únie č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá bola priamo prevzatá do právneho poriadku Slovenskej republiky - Občianskeho zákonníka v piatej hlave - §§ 52 - 54 Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ktoré neodporujú Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie o veciach s nízkou hodnotou sporu a taktiež neodporujú Zákonu č. 191/1950 - Zákon zmenkový a šekový a čl. 351 Zmluvy o Európskej únii, podľa ktorej je Slovenská republika viazaná Ženevskou zmenkovou konvenciou a Ženevským jednotným zmenkovým zákonom.

Navrhovateľ v tomto konaní uplatnil peňažnú pohľadávku podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, preto súd prvého stupňa mal vec prejednávať podľa tohto nariadenia a nie podľa § 175 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa upravuje konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu iba na návrh navrhovateľa. Nemal preto prejednávanú vec právne posudzovať podľa Zákona č. 191/1950 Zb. - Zákon zmenkový a šekový, lebo predložená zmenka je v tomto konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 iba jedným z dôkazov na vydanie navrhovaného rozsudku. Nie je však jediným dôkazom, ako je to v konaní podľa § 175 O. s. p. o vydanie zmenkového platobného rozkazu. Súd prvého stupňa preto správne vyzýval navrhovateľa vzorovým tlačivom „B“, ktoré je uvedené v prílohe č. II. Nariadenia, na doplnenie ďalších informácií a dôkazov. Ak navrhovateľ nepredložil ďalšie požadované dôkazy okrem zmenky, súd prvého stupňa nemal predmetný uplatnený nárok posudzovať podľa Zákona č. 191/1950 Zb. - Zákon zmenkový a šekový. Navyše, súd prvého stupňa nie je zmenkovým súdom podľa § 10 Zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov, preto ani nemohol vo veci rozhodovať na základe predloženej zmenky ako jediného predloženého dôkazu. Taktiež súd nemôže z platnej zmenky ako jediného dôkazu čiastočne vyhovieť návrhu a čiastočne návrh zamietnuť.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, má za cieľ zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch, aj toto konanie však musí zabezpečiť, aby proces bol spravodlivý a navrhovateľovi aby boli v ňom priznané nároky, ktoré mu vyplývajú z tohto nariadenia. Súd však musí zabezpečiť, aby bola v týchto cezhraničných konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu zabezpečená aj ochrana práv spotrebiteľov. Nerešpektovanie vnútroštátneho právneho poriadku a práva Európskej únie o ochrane spotrebiteľa by bolo obchádzaním týchto právnych predpisov prostredníctvom konania podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007.

Odvolačný súd preto nepovažuje za dôvodné odvolanie navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým súd návrh o časti uplatneného zmenkového úroku 6 % a o celom uplatnenom úroku 0,25 % denne zo sumy 520,00 eur od 30.10.2009 do zaplatenia zamietol, pretože navrhovateľ v tomto konaní nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz, navrhol vydať rozsudok podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, a preto bol povinný okrem zmenky predložiť aj iné listiny preukazujúce oprávnenosť vymáhanej pohľadávky.

Nepostačovalo preto, ak navrhovateľ predložil iba originál zmenky, pretože toto konanie nie je konaním podľa Zákona č. 191/1950 Zb. - Zákon zmenkový a šekový. Iba v konaní podľa tohto zákona, ak podľa § 175 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ predloží v prvopise zmenku, o pravosti ktorej niet dôvodu pochybovať, súd vydá na návrh navrhovateľa zmenkový platobný rozkaz. Navrhovateľ v tomto konaní nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz, ale rozsudok podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007, a preto súd nemohol v tomto konaní vychádzať zo zmenky ako z jediného listinného dôkazu svedčiaceho o oprávnenosti uplatnenej pohľadávky navrhovateľa. Keďže navrhovateľ na výzvu súdu prvého stupňa nepredložil doplňujúce dokumenty podľa čl. 4/4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007, súd prvého stupňa rozhodol správne, keď návrh navrhovateľa zamietol v odvolaní napadnutej časti 6 % ročného úroku z jednotlivých čiastkových súm a z uplatnenej istiny a v celom rozsahu uplatnený zmenkový úrok 0,25 % denne z jednotlivých čiastkových súm a z uplatnenej istiny.

Odvolačný súd preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol správne, aj keď z iných dôvodov, keď zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie časti uplatneného 6 % ročného úroku a úroku 0,25 % denne, pretože navrhovateľ nepredložil na výzvu súdu prvého stupňa doplňujúce doklady svedčiace o tejto uplatnenej pohľadávke.

V prejednávanej veci však podala odvolanie aj odporkyňa a vychádzajúc z obsahu jej odvolania, napadla rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti, ktorou jej bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 520,00 eur spolu so 6% ročným úrokom od 21.9.2013 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 1,73 eur. V podanom odvolaní, okrem toho, že vzniesla aj námietku premĺčania na navrhovateľom uplatnený nárok, poukázala aj na exekučné konanie vedené pod sp.zn. 4EX 721/2010, v rámci ktorého bola exekúcia ohľadne tohto nároku už zastavená. Zároveň namietala nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci, z dôvodu ktorého navrhovala rozsudok v tejto časti zrušiť.

Ako už bolo vyššie uvedené navrhovateľ v tomto konaní uplatnil peňažnú pohľadávku podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, preto súd prvého stupňa mal vec prejednávať podľa tohto nariadenia a nie podľa § 175 O.s.p., ktorým sa upravuje konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu iba na návrh navrhovateľa. Nemal preto prejednávanú vec právne posudzovať podľa zák.č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový, lebo predložená zmenka je v tomto konaní podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 iba jedným z dôkazov na vydanie navrhovaného rozsudku. Súd preto v prejednávanej veci nemohol vychádzať len zo zmenky, ako z jediného listinného dôkazu svedčiaceho o oprávnenosti uplatnenej pohľadávky navrhovateľa.

Aj keď súd prvého stupňa zdôraznil, že podľa § 4 ods. 6 zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vystavenia zmenky sa zakazovalo splniť dlh zmenkou alebo šekom, pričom dlh bolo možné iba zabezpečiť zmenkou a to maximálne vo výške aktuálnej istiny nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru, neposudzoval s prihliadnutím na to, že odporca je spotrebiteľ, či ide o zabezpečovaciu zmenku, ktorá zabezpečovala spotrebiteľský úver a či uvedená zmenka nebola vyplnená v rozpore s vyššie citovaným zákonným ustanovením.

Súd prvého stupňa v rámci dokazovania správne vyzval navrhovateľa tlačivom B na predloženie zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom avšak napriek tomu, že navrhovateľ takýto listinný dôkaz nepredložil, z uvedeného nevyvodil žiadny právny záver a zmenku a záväzky zo zmenky posudzoval podľa Zákona zmenkového a šekového, v dôsledku čoho v napadnutej vyhovujúcej časti nesprávne a predčasne rozhodol.

V nadväznosti však na vyššie uvedené považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že dňa 20.10.2015 prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR spoločné stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v nasledujúcom znení:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že :

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Stanovisko je uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93.

Z vyššie citovaného stanoviska vyplýva, že ak vystaviteľom zmenky je spotrebiteľ aj v prejednávanej veci, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená, v danom prípade zákon 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy a vystavenia zmenky.

V Slovenskom právnom poriadku navyše platí ust. § 5b zák.č. 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

V čase rozhodovania odvolacieho súdu (od 23.12.2015) je účinný zákon 438/2015 Z.z., ktorým sa menil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení zák. 659/2007 Z.z. a 492/2009 Z.z.

V zmysle ust. § 17 ods. 2 zák.č. 191/1950 Sb. v znení zák. 438/2015 Z.z. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky, mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmienok povinnosťou súdu je ex offio prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. Táto povinnosť súdu je výslovne zákonom upravená, pričom vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa teda aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. 438/2015 Z.z. vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia zák.č. 438/2015 Z.z. k úprave účinnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky živé spory prebiehajúce na súdoch, za situácie, že zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim.

Keďže navrhovateľ po vyhlásení rozsudku súdom prvého stupňa (v odvolacom konaní) vzal čiastočne návrh na začatie konania späť vo výške 0,19% denne v časti napadnutého zmenkového úroku a v tejto časti navrhol konanie zastaviť, pričom odporca voči späťvzatiu nemal námietky (§ 101 ods. 3 O.s.p.), odvolací súd v súlade s citovaným zákonným ustanovením pripustil čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľa, v časti späťvzatia návrhu zrušil napadnutý rozsudok a konanie zastavil.

Vzhľadom na to, že odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol v zamietajúcej časti správne, aj keď z iných dôvodov, pokiaľ v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, pričom nič na tom nemení ani skutočnosť, že navrhovateľ v časti uplatneného zmenkového úroku zobral čiastočne návrh späť, v dôsledku čoho odvolací súd postupoval v súlade s ust. § 208 O.s.p., preto odvolací súd v napadnutom zamietavom výroku rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a keďže v časti vyhovujúceho výroku súd prvého stupňa nesprávne a predčasne vo veci rozhodol, odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm.h/ O.s.p. v prevyšujúcej vyhovujúcej časti napadnutý rozsudok zrušil, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu v ďalšom konaní bude posúdiť uplatnenú pohľadávku navrhovateľom a v tej súvislosti aj platnosť návrhom predloženej zmenky aj z hľadiska ochrany spotrebiteľa, keďže aj v konaní podľa nariadenia musí byť zabezpečená ochrana práv spotrebiteľa a túto nie je možné obísť prostredníctvom konania podľa nariadenia.

V konaní po vrátení veci súd rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.